

Уроки для людства від Р.Д.Бредбері. (За новелою Р.Д.Бредбері „Усмішка”)

Мета уроку: проаналізувати новелу у культурологічному аспекті, розкрити нищівний вплив бездуховності на життя людини; визначити гуманістичні ідеї твору;

розвивати навички стислого переказу твору, зв'язного мовлення;

виховувати любов до краси, мистецтва, відповідальність за майбутнє людства.

Обладнання: репродукція картини Леонардо да Вінчі, портрети Леонардо да Вінчі та Рея Бредбері.

ЕПІГРАФ. *«Усмішка, мила усмішка, що обіцяє ранок»*

Р.Д.Бредбері

ХІД УРОКУ

I. Мотивація навчальної діяльності.

Слово вчителя.

Питання до учнів

- Чи любите ви читати гороскопи, якщо так, то чому? Якщо вам не сподобається те, що прогнозує гороскоп, що ви будете робити? (поки не пізно намагатися щось змінити, щоб уникнути неприємної ситуації). Так вже людська природа, нас завжди цікавить, що може очікувати нас в майбутньому.
- **Як ви думаєте, чому з такого питання я почала наш урок?**
- Американський письменник Рей Бредбері також намагався зазирнути в майбутнє, але, створюючи свої фантастичні твори, мав на меті не розважити читача, а замислитися над своїм життям, показуючи що може статися з людьми в майбутньому, можливість вибрати, в якому світі жити. В своїх творах письменник дає нам життєві уроки, намагається застерегти від страшної картини майбутнього.

І від того, яким ми хочемо бачити світ, які цінності будемо сповідувати, в такому світі будемо жити, адже вибір завжди за нами.

II. Повідомлення теми, епіграфу уроку.

Що може статися з людьми в майбутньому?

Який світ створили навколо себе герої новели „Усмішка”. Носіями яких цінностей вони були? Чи впевнені ми, що цей вигаданий світ не стане світом реальності? Чи є надія на спасіння?

Над цими питаннями ми будемо працювати протягом уроку.

III. Робота над змістом новели.

Якось Рей Бредбері сказав, що всі ми живі машини часу, отож ми можемо, звичайно в уяві, відправитися в мандрівку в майбутнє, в 2061 рік.

Під час подорожі ми маємо з'ясувати

1. причини деградації людської цивілізації
2. чому люди розважаються, знищуючи все навколо.
3. чи є надія на спасіння? (Запис на дошці)

Отож почнемо з першого.

- **Знайдіть і зачитайте цитати, в яких описується, як виглядають люди і місто майбутнього?** («Червоні, обвітрені руки»; «засмальцьований, з цупкої мішкловини одяг»; «надщерблені філіжанки з несправжньою кавою»; «страхотливий одяг»; «брудні капелюхи»; «зруйновані будинки»; «замість міст – звалища мотлоху, вулиці від бомб ніби після корчування дерев, а половина полів уночі світиться від радіації».)

Як ви гадаєте, що трапилось на Землі, що спричинило такі зміни у житті людства? (Війна, екологічна катастрофа)

Які причини деградації людського суспільства називає письменник?

Доведіть свою думку цитатами з твору (бездуховність людей; безвідповідальність тих, які керували ними у минулому; байдужість кожного до долі усього людства; знищення природи, пам'яток культури і мистецтва: «Вся річ у ненависті, в ненависті до всього минулого»; «Сталось так, Томе, що люди ненавидять те минуле, яке залишило їм самі уламки та руїни. Така вже людська вдача. Може, це й нерозумно, але нічого не вдієш – така людська вдача»; «і особливо – всю ту скажену зграю, що керувала нами в минулому.»)

Чому ненавидять? (тому що люди не змогли зберегти мир, природу...)

Чи подобається вам таке майбутнє? Не подобається воно і Бредбері.

Письменник застерігає людей і закликає зробити висновки. Які? (Зберегти мир для своїх дітей, онуків.)

Уроки для людства від Бредбері.

Урок 1.

Зберегти мир, не допустити екологічної катастрофи.

- Чому люди зібралися о 5 ранку на міському майдані?

- Про яке свято йдеться мова?

Отже, що мали зробити з картиною? (Давайте зачитаємо цей епізод)

- Які ще свята згадуються у творі і як їх святкують? Діти зачитують уривки.

Що робили люди під час святкування? Їх можна назвати щасливими? Вони раділи, сміялися? Ні! **Чому вони розважаються, знищуючи все навколо?** Вони знищували те, що нагадувало їм про минуле, святкувати – це знищити, зруйнувати, спалити...(знищити те, що призвело до таких наслідків) Людина стає руйнівником. **Немає любові, віри, надії** Безвихідь...Знищуючи минуле, люди знищують майбутнє. Руїни навколо людей, а в їхніх душах – **мертва**

пустеля, **ненависть** заповонила їхні серця. (Людина втрачає свою людську подобу, перетворюється на частину бездушного натовпу, переповненого ненавистю, а ненависть завжди призводить до знищення.)

Урок 2.

Зберегти своє істинне людське обличчя. (щоб не стати частиною такого бездушного натовпу)

- А що означає свято для вас? Яким має бути свято? Бажаючи намалювали свої малюнки-асоціації. (Вчитель коментує малюнки дітей) Ось саме такими мають бути свята (радісними, веселими...) Том - хлопчик такий як і ви і він також хотів би такого свята!

- **Чи є надія на спасіння? Є!**

- **На кого покладає надію Р.Бредбері? (На Тома!)**

- Том. Йому приблизно стільки ж років як і вам.

- Чому Том з'являється на майдані о 5 ранку один, адже свято – це подія, коли збирається вся родина, щоб розділити радість між собою? (Щоб побачити картину і плюнути в неї)

- Чи відрізняється (на початку) Том від людей, які стоять у черзі? Так і ні. Що вирізняє хлопчика з поміж інших? Зачитати. **(Том, хоча й стоїть у черзі, щоб плюнути на "Мону Лізу", починає замислюватись над тим, навіщо плювати, навіщо знищувати все прекрасне.**

- Чи зміг хлопчик плюнути в картину? Що викликало зміну в поведінці Тома? (таке враження, що відбувається внутрішнє відродження, Том ніби просинається після глибокого сну)

- Чому Том не бере участі у знищенні картини?

- Чи вся картина була знищена? (Шматочок залишився у Тома). Що було на шматочку ми не знаємо, таємниця розкриється тільки в кінці.

- Чим закінчується твір. Зачитати.

- Чому Томові дісталась саме посмішка Джоконди? На перший погляд шматок з посмішкою випадково потрапляє в руки хлопчика, адже там могла бути будь-яка частина – рука, підборіддя. Але у Бредбері нічого випадкового немає як і в кожного талановитого письменника. От якби ваші батьки читали цей твір, вони б зрозуміли, що посмішка – це є символ. Є в літературі такі поняття як

образи-символи. Давайте розглянемо їх на екрані. **Слайд (образи-символи)**

(Хлопчик - символом майбутнього, ранок –надія змін на краще, символ майбутнього, картина „Мона Ліза” – символ вічної краси. Краса мистецтва має пробудити душу людини. Краса – відродження духовності. Посмішка – врятує світ майбутнього.)

Чи є в творі ще хтось, хто має надію на кращі зміни?

На яку людину очікують у черзі? («Ще з’явиться тямуща людина, яка її (цивілізацію) підлатає. Запам’ятайте мої слова. Людини з чутливим серцем.) Хто може стати такою людиною? (Том, який має якості справжньої людини, чутливе серце, який вміє цінувати прекрасне)

Урок 3.

Людина з чутливим серцем врятує світ.

Отже, надія на спасіння є? Є!

Надія звучить і в словах Бредбері, які являються епіграфом уроку.

Робота з епіграфом

1V.Висновки.

Отже, Бредбері, ставлячи питання „Що може статися з людьми в майбутньому?” застерігає: дивіться, що очікує людство, якщо дати волю жорстокості, ненависті, злості.

І тільки від нас з вами залежить можуть статися ті події реальними, чи ні. Чому у Бредбері героями багатьох творів є саме діти, тому що на них він покладає надії. Багато чого залежить саме від вас. Ви будете жити в 2061 році. І я бажаю вам життя щасливого і прекрасного, щоб ви часто посміхалися і дарували свою радість іншим.

Запитання до учнів.

- А як ви думаєте, що потрібно робити для того, щоб події, описані у творі ніколи не стали реальністю? Якою має бути людина, щоб збудувати щасливе життя на Землі?

(Не забувати ті уроки, які нам дає Бредбері)

Завдання. Написати побажання сучасникам та оголосити їх біля дошки.

Отже, ви уже частково підготувалися до домашнього завдання.

V. Домашнє завдання. Скласти пам’ятку для людства..(Підійти творчо до виконання цього завдання)